

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/56/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619201147
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8619201147.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, D. XX, XXX XX C., zastúpený JUDr. Ambróz Motyka, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Námestie SNP 7, 091 01 Stropkov proti žalovanej Orange Slovensko, a. s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpená Advokátska kancelária Branislav Máčaj, s.r.o., so sídlom Bajkalská 5, 831 04 Bratislava, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku bývalého Okresného súdu Svidník, teraz Okresného súdu Bardejov č.k. 1C/25/2016 - 144 zo dňa 23.05.2022 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.500 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur a náhrady trov konania.

V žalobe uviedol, že v rokoch 2011 - 2012 bol klientom žalovanej, mal uzatvorenú zmluvu o pripojení a využíval služby žalovanej ako telekomunikačného operátora. Vystupoval vo vzťahu k žalovanej ako fyzická osoba nepodnikateľ. Obchodným zástupcom žalovanej boli vytvorené dokumenty pod názvom „Žiadosť o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí“ zo dňa 21.02.2012, ktorý obsahoval osobné údaje žalobcu. Dňa 9.2.2017 bol tento dokument spoločne s ďalšími originálnymi dokumentami klientov žalovanej nájdené nepovolanou osobou v neuzamknutom sklade na papierový odpad v Stropkove. Úrad na ochranu osobných údajov neskôr kvalifikoval túto situáciu ako bezpečnostný incident. Žalobca tvrdil, že síce zmluvu mal uzatvorenú so spoločnosťou Orange Slovensko, a.s., ktorý je prevádzkovateľom, pričom tento prevádzkovateľ nesie objektívnu zodpovednosť za situáciu, ku ktorej došlo pri spracovaní jeho osobných údajov prostredníctvom spoločnosť ELSIG s.r.o., Biela Voda 1054/11, Kežmarok, ktorý nepostupoval pri manipulácii s nimi a pri likvidácii týchto údajov v súlade so zákonom o ochrane osobných údajov. Preto sa žalobca domáha ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy.

Prvoinštančný súd vykonal dokazovanie a zistil, že dňa 9.2.2017 E. B. C. našiel v Stropkove za budovou na D. F. G. XX, v ktorej sídli značková predajňa Orange Slovensko, a.s., v neuzamknutom priestore medzi papierovým odpadom archívnu krabicu, v ktorej bolo množstvo originálnych písomností s osobnými údajmi zákazníkov spoločnosti Orange Slovensko, a.s. Medzi inými tam bola aj žiadosť o

vydanie novej SIM karty žalobcu, ktorá bola v originálnom prevedení. Obsahovala vlastnoručný podpis žalobcu, nachádzalo sa tam meno, priezvisko, akademický titul, adresa bydliska, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, telefónne číslo, číslo SIM karty. Uvedená krabica bola E. B. C. odovzdaná advokátovi JUDr. Ambrózovi Motykovi. JUDr. Ambróz Motyka bol splnomocnený právnym zastupovaním uvedených osôb. Právny zástupca vyzval listom zo dňa 28.2.2017 spoločnosť Orange Slovensko, a.s. v súvislosti s protiprávnym zásahom do práv dotknutých osôb na mimosúdne rokovanie, pri ktorom požadoval písomné ospravedlnenie, finančnú satisfakciu a náhradu nákladov právneho zastupovania. Na základe uvedeného spoločnosť Orange Slovensko, a.s. prostredníctvom právneho zástupcu Mgr. Branislava Máčaja, advokáta, listom zo dňa 16.3.2017 sa ospravedlnila dotknutým osobám za vzniknutú situáciu a ubezpečila ich, že urobí všetko pre to, aby sa v budúcnosti takáto situácia neopakovala. Odmietla zaplatať finančnej satisfakcie s odôvodnením, že prípadný zásah do osobnostných práv dotknutých osôb nedosiahol takú intenzitu a následky s ohľadom na ich súkromný život, aby boli odôvodnené úvahy nad poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy. Prvoinštančný súd zistil, že medzičasom, dňa 20.2.2017 vedúci značkovej predajne spoločnosti Orange Slovensko, a.s. spoločnosti ELSIG s.r.o. A. D. podal trestné oznámenie pre krádež uvedenej archívnej krabice.

Vo veci konal aj Úrad na ochranu osobných údajov, kde spoločnosť ELSIG, s.r.o. bola v administratívnom konaní pokutovaná. Administratívne konanie Úradu na ochranu osobných údajov voči žalovanej a voči JUDr. Ambrózovi Motykovi bolo zastavené.

Pri prvom úkone, ktorý patrilo žalovanému, tento namietal miestnu príslušnosť Okresného súdu Svidník, keď tvrdil, že v danom prípade nejde o spotrebiteľský vzťah, nárok vznikol z oprávnenia žalovanej spracúvať osobné údaje, preto v danom prípade miestne príslušným súdom je Okresný súd Bratislava II. Prvoinštančný súd sa s touto námietkou vysporiadal, pričom vychádzal z už rozhodnutej obdobnej veci sp. zn. 6C/29/2018, kde odvolací súd v rozsudku sp. zn. 13Co/7/2021 – 530 sa s touto námietkou nestotožnil.

Vychádzal zo skutočností, že síce ide o spor o ochranu osobnosti z dôvodu zásahu do súkromia života, avšak bezprostredne súvisí s porušením ochrany osobných údajov pri spracovaní žalovanou v rámci plnenia zmluvy o pripojení. Právny základ je daný v ust. § 9 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov. Toto zákonné ustanovenie priamo odkazuje na zákon o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z.z., kde v ust. § 56 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách je uvedené, v akom rozsahu môže operátor získavať a spracúvať údaje účastníkov. Žalovaná na účely uzatvorenia zmluvy o pripojení, ale aj ďalších činností súvisiacich s plnením tejto zmluvy, mala oprávnenie spracúvať osobné údaje žalobcu. Prvoinštančný súd preto námietku žalovanej, že k bezpečnostnému incidentu došlo nie v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, nepovažoval za dôvodnú, pretože právo na ochranu osobnosti žalobcu priamo za zásah do súkromného života žalobcu súvisí bezprostredne so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami, ktorý je založený na základe zmluvy o pripojení. Preto považoval prvoinštančný súd tento spor za spotrebiteľský.

Následne prvoinštančný súd sa zaoberal vecou samou, kde vychádzal jednak z čl. 10 ods. 2, 3 listiny Základných práv a slobôd, ďalej z čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z čl. 16 ods. 1, 2 Zmluvy o fungovaní EÚ, z čl. 8 ods. 1, 2 Charty základných práv EÚ a z čl. 19 ods. 2, 3, čl. 22 ods. 1 Ústavy SR. Aplikoval ust. § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a ust. zákona č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov (§ 1, § 3 ods. 3, § 4 ods. 1, 2, 3, § 5 ods. 1, § 6 ods. 2 písm. h/, § 8 ods. 1, 2, 9, 10, § 17 ods. 1 a § 19 ods. 1).

Po tom, čo prvoinštančný súd mal vyriešenú otázku miestnej príslušnosti, zaoberal sa otázkou pasívnej vecnej legitímácie. Prvoinštančný súd považoval za pasívne legitimovanú stranu v spore spoločnosť Orange Slovensko, a.s. Dokumenty, ktoré boli nájdené a obsahovali osobné údaje žalobcu, a to žiadosti o vydanie novej SIM karty, boli vyhotovené v súvislosti s plnením zmluvy o pripojení medzi žalobcom a žalovaným. Občianskoprávna zodpovednosť žalovanej za zásah do súkromia žalobcu má objektívny charakter, ktorý vyplýva z § 11 Občianskeho zákonníka. Tým, že žalovaný konal prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, v danom prípade osobné údaje žalobcu sprístupnila spoločnosť ELSIG s.r.o., nemá vplyv na pasívnu vecnú legitímáciu.

Prvoinštančný súd bližšie sa zaoberal rozdielom medzi občianskoprávnou a administratívnou zodpovednosťou subjektov v režime zákona o ochrane osobných údajov, pričom bolo zistené, že k porušeniu ochrany osobných údajov žalobcu v rovine administratívneho práva došlo spoločnosťou ELSIG s.r.o. ako priamym pôvodcom zásahu do práv žalobcu, kde právoplatne v administratívnom konaní bola označená táto spoločnosť za zodpovednú za vzniknutý bezpečnostný incident. V rovine súkromného práva však voči žalobcovi nesie občianskoprávnu zodpovednosť žalovaný, preto prvoinštančný súd považoval žalovaného za pasívne vecne legitimovaného.

Prvoinštančný súd poznamenal, že z listu žalovaného zo dňa 16.3.2017, ktorý bol reakciou na list ďalších dotknutých osôb, zastúpených právnym zástupcom zo dňa 28.2.2017, nevyplýva, aby žalovaný namietal svoju zodpovednosť za uvedený incident.

Prvoinštančnému súdu sa javilo, že žalovaný nepoprel svoju zodpovednosť za bezpečnostný incident a že prípadný zásah do osobnostných práv žalobcu nedosiahol podľa žalovaného takú intenzitu, že by bolo potrebné okrem ospravedlnenia poskytnúť náhradu nemajetkovej ujmy. Zmena postoja žalovaného nastala až v priebehu konania. Prvoinštančný súd ustálil, že za bezpečnostný incident zodpovedá v rovine občianskoprávnej žalovaný.

Následne prvoinštančný súd sa zaoberal vecou samou. Nárok žalobcu považoval za dôvodný. Vysvetlil bližšie pojem nemajetkovej ujmy, následne vysvetlil formy odčinenia neoprávneného zásahu do cti a osobnosti fyzickej osoby podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka.

Zásah do práva na ochranu osobnosti pre svoju povahu predstavuje delikt, ktorý je možné odčiniť zadosťučinením. Prvoinštančný súd poprel tvrdenie žalovanej, podľa ktorého morálna ujma žalobcovi vzniknúť nemohla, naopak, žalovaná svoju argumentáciu nepreukázala, preto považoval argumentáciu za nepreukázanú. Negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia údajov prvoinštančný súd považoval vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb, a to najmä straty kontroly nad svojimi osobnými údajmi a riziko s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohlo viesť k ujme či majetkovej alebo nemajetkovej, pokiaľ takáto operácia môže viesť napr. ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Predmetné spracúvanie osobných údajov zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo alebo mohlo mať veľké dôsledky na veľký počet dotknutých osôb, vrátane žalobcu.

Prvoinštančný súd mal jednoznačne preukázanú priamu príčinnú súvislosť medzi bezpečnostným incidentom ako protiprávnym konaním a vznikom ujmy vo sfére zásahov do súkromia žalobcu.

Žalobca si uplatnil nárok na finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 eur. Prvoinštančný súd tým, že považoval všetky podmienky na priznanie tejto náhrady za preukázané, dospel k záveru, že žalovaný sa k incidentu postavila pomerne benevolentne, keď po prvotnom ospravedlnení sa dotknutým osobám listom zo dňa 16.3.2017, v ďalšom už popierala akúkoľvek svoju zodpovednosť za bezpečnostný incident a konanie svojho obchodného zástupcu ako priameho pôvodcu zásahu značne relativizovala. Prvoinštančný súd tento názor žalovanej nezdieľal, naopak, podľa súdu k zásahu došlo v dôsledku hrubej nedbanlivosti osoby pracujúcej v prospech obchodných záujmov žalovanej.

Prvoinštančný súd v rámci voľnej úvahy prihliadol na vzájomné vzťahy jednotlivých vlastných argumentov na význam chráneného záujmu, špecifiká zásahu do práv žalobcu a veľkého množstva ďalších dotknutých osôb a v snahe spravodlivo vyvážiť satisfakčnú aj preventívnu - sankčnú funkciu relutárnej náhrady určil na sumu 2.500 eur pre žalobcu ako sumu primeranú. Nepovažoval za vhodné pri stanovení výšky použiť prepočet podľa § 12 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov tak, ako to urobil už v inom konaní (13Co/7/2021) odvolací súd, nakoľko ide o systém odškodňovania obetí štátom, ktorý aj autoritatívne stanovil zákonom, akú sumu prizná obetiam trestných činov. V prejednávanej veci ide však o občianskoprávny vzťah upravený normami súkromného práva. Preto prvoinštančný súd v zhode s názorom žalobcu nepovažoval za dostatočné odškodnenie vo výške 110 eur, vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu- Táto suma ani zďaleka nespĺňa preventívnu, satisfakčnú ani sankčnú funkciu, ktorú by mala spravodlivá, relutárna náhrada spĺňať. Táto priznaná náhrada skôr pôsobí naopak, je nespravodlivo neprimeraná a nebude nútiť prevádzkovateľov organizačných systémov správať sa voči citlivým údajom svojich klientov zodpovedne. Preto prvoinštančný súd považoval sumu 2.500 eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 2 CSP. Úspešnému žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože výška náhrady záležala od úvahy súdu. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. V odvolaní žalovaný namietal správnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu a odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, f/ a h/ CSP.

Žalovaný uviedol, že pri svojom prvom procesnom úkone v prejednávanej veci namietal miestnu príslušnosť Okresného súdu Svidník s tým, že ide o nárok podľa § 13 OZ a v danom prípade vo veci má konať a rozhodnúť Okresný súd Bratislava II. Žalovaný namietal zistenia prvoinštančného súdu, že vzhľadom na to, že ide o nárok súvisiaci s nárokom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy, je na konanie miestne príslušný Okresný súd Svidník. Žalovaný tvrdil, že nejde o spor, ktorý má spotrebiteľský charakter a ani jeho základ nie je tvorený spotrebiteľskou zmluvou. Ide o nárok na

primerané finančné zadostučinenie v dôsledku ochrany osobnosti fyzickej osoby, ktorá ochrana nemá súvis so spotrebiteľskou zmluvou, uzatvorenou medzi žalovanou a žalobcom. Právny základ nároku je v inom, než záväzkovom vzťahu, ktorý spočíva v tom, že došlo k vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcu podľa žaloby, a teda ide o nárok podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Ide o samostatné právo, kde nie je tento nárok priamo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Navyiac, ani predmetom konania nie je náhrada škody za tvrdý zásah do osobnosti žalobcu, ale ide o náhradu nemajetkovej ujmy. Preto bolo povinnosťou vec v prípade námietky žalovaného postúpiť Okresnému súdu Bratislava II. Tým, že prvoinštančný súd vec nesprávne vyhodnotil, dôsledkom toho došlo k porušeniu práva žalovaného na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a tým bol daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/ CSP.

Prvoinštančný súd nesprávnym posúdením uplatneného nároku žalobcu dospel aj k nesprávnej úvahe o dôkaznom bremene, keď prvoinštančný súd sa dostal do pozície vyššej aktivity v prospech spotrebiteľa, čo v prípade žalôb na ochranu osobnosti je neprípustné. Porušil kontradiktornosť konania.

Žalovaný namietal v priebehu prvoinštančného konania svoju pasívnu vecnú legitímáciu v prejednávanej veci. Prvoinštančný súd pri rozhodovaní o uplatnenom nároku žalobcu vychádzal z analogickej úpravy ust. § 420 Občianskeho zákonníka, kde základným predpokladom pre vyvodenie zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti prvoinštančný súd považoval nárok na náhradu škody. Prvoinštančný súd však sa nezaoberal ust. § 1 písm. a/ zákona o ochrane osobných údajov, kde zákon upravuje ochranu práv fyzických osôb pred neoprávneným zasahovaním do ich súkromného života pri spracovaní ich osobných údajov a zároveň podľa písm. b/ tohto ustanovenia sa upravujú práva a povinnosti a zodpovednosť pri spracovaní osobných údajov fyzických osôb tak, že podľa § 8 ods. 8 zákona o ochrane osobných údajov je sprostredkovateľ povinný dodržiavať povinnosti ustanovené prevádzkovateľovi, teda zodpovednosť za bezpečnosť osobných údajov. Preto žalovaná namietala pasívnu vecnú legitímáciu vo veci, nesprávne právne posúdenú prvoinštančným súdom, keď zákon o ochrane osobných údajov nastoľuje koncepciu tzv. delenej zodpovednosti za bezpečnosť spracúvania osobných údajov medzi prevádzkovateľom a sprostredkovateľom.

Prvoinštančný súd sa s touto námietkou nevysporiadal, a preto rozhodnutie prvoinštančného súdu je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Žalovaný ďalej poukázal na to, že nezodpovedá za predmetný bezpečnostný incident, pri ktorom došlo k sprístupneniu osobných údajov žalobcu, čo konštatoval aj Úrad na ochranu osobných údajov, keď úrad konanie voči žalovanému zastavil z dôvodu, že v priebehu konania nezistil v príčinnej súvislosti medzi vznikom bezpečnostného incidentu, ku ktorému došlo na strane sprostredkovateľa žalovanej, spoločnosťou ELSIG, s.r.o. pri likvidácii dokumentov obsahujúcich osobné údaje žalobcu a plnením zákonných povinností žalovaného, porušenie zákona. Teda žalovaný neporušil svoje povinnosti podľa zákona na ochranu osobných údajov. Prvoinštančný súd toto rozhodnutie nebral do úvahy, hoci podľa žalovaného bol týmto konštatovaním prvoinštančný súd viazaný. Súd prejudiciálne môže túto otázku posúdiť aj sám a dokonca ju môže aj inak posúdiť, avšak svoje rozhodnutie musí náležitým spôsobom odôvodniť. To, že prvoinštančný súd považoval toto rozhodnutie úradu na osobných úradov za irelevantné, bez bližšieho odôvodnenia, je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Prvoinštančný súd na toto rozhodnutie neprihliadal bez adekvátneho odôvodnenia, čo žalovaný považuje za svojvôľu.

Zodpovednosť za nesprávne spracovanie osobných údajov má sprostredkovateľ, ktorý sa dopustil porušenia svojich povinností zaistiť bezpečnosť spracovania osobných údajov. Preto zodpovednostným subjektom podľa § 11 Občianskeho zákonníka je iný subjekt, nie žalovaný. Prvoinštančný súd v tomto rozsahu nedostatočne zistil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil, keď vychádzal z „opodstatnených pochybností súdu“.

Prvoinštančný súd sa venuje nedostatkom archivácie osobných údajov v období od roku 2014, ktoré zistenia sú však irelevantné a táto argumentácia nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a preukázanom skutkovom stave.

Navyiac, žalobca neodvodzuje svoje právo na zaplatenie peňažnej náhrady jemu údajne vzniknutej nemajetkovej ujmy od porušenia povinnosti žalovanej vyplývajúcej zo zmluvy o pripojení, ktorú so žalovanou uzavrel. Je potom právne irelevantné tvrdenie súdu prvej inštancie, že porušenie ochrany osobných údajov bolo spôsobené pri plnení zmluvy o pripojení, ktorú má žalobca uzatvorenú so žalovanou.

Žalovaný namietal aj uplatnený a priznaný nárok žalobcu na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch v plnom rozsahu. Finančné zadostučinenie má subsidiárny charakter, je možné ho priznať výlučne vtedy, pokiaľ nie je postačujúce morálne zadostučinenie a neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti, vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti v značnej miere. Žalobca nepreukázal, a dokonca ani len neidentifikoval, údajnú nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla, teda neuviedol, akú má povahu a

intenzitu, alebo ako sa prejavila, prípadne sa stále prejavuje v jeho nemajetkovej sfére, v čom spočíva závažnosť a podobne. Žalobca ohľadom tohto nároku neunesol dôkazné bremeno. Keďže neexistuje porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávneho konania žalovaného a ani jeho zodpovednosť za nemajetkovú ujmu, neexistuje ani nemajetková ujma a už vôbec nie príčinná súvislosť. Prvoinštančný súd odôvodnil ujmu, ktorá mala vzniknúť žalobcovi ako závažnú ujmu, s čím sa žalobca nestotožnil, pretože nerozlíšil protiprávny zásah do osobnostných práv žalobcu (na protiprávnosť postačuje aj len ohrozenie týchto práv) a samotnú nemajetkovú ujmu, ktorá je následkom takéhoto zásahu.

Už za tejto situácie, aj vzhľadom na odstup času je možné konštatovať, že žalobcovi, ani iným dotknutým osobám, žiadna majetková ani nemajetková ujma s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou nevznikla a ani nevznikne.

Postup, kedy prvoinštančný súd neskúmal, či žalobcovi skutočne nemajetková ujma vznikla, akú má povahu, intenzitu, závažnosť, šírku okruhu pôsobenia nepriaznivého následku. Súd sa uspokojil iba so všeobecným konštatovaním, že vzniku nemajetkovej ujmy, a to dokonca závažnej, u žalobcu došlo už iba tým, že vzniklo riziko ohrozenia jeho osobnostných práv, má za následok nesprávne zistenie rozhodujúcich skutočností. Prvoinštančný súd uľahčil žalobcovi dôkaznú povinnosť, keď tieto okolnosti žalobca nemusel preukazovať.

Všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za zásah do práva fyzickej osoby na ochranu osobnosti a za prípadnú vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj okolnosti odôvodňujúce výšku požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy musia byť v konaní riadne, resp. spoľahlivo preukázané a dôkazné bremeno znáša žalobca. Žalovaný tvrdil, že v tomto rozsahu žalobca svoje dôkazné bremeno neunesol. Žalovaný ďalej namietal rozhodnutie o trovách konania, keď žalobcovi boli priznané trovy konania v plnej výške aj napriek tomu, že žalobca nebol plne úspešný, ale len čiastočne úspešný. V takom prípade bolo namieste uvažovať o výške náhrady trov konania, resp. o úhrade trov konania podľa § 257 CSP. Preto žalovaná žiadala, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zrušil v časti I. a III. výroku a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. K odvolaniu žalovanej zaujal písomné stanovisko žalobca. Žalobca vo vyjadrení uviedol, že v danom prípade ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, pretože tento spor by nikdy nebol vznikol, pokiaľ by žalobca so žalovanou neuzatvoril spotrebiteľskú zmluvu o pripojení. V dôsledku toho poskytol žalovanému osobné údaje, ktoré následne skončili bezpečnostným incidentom zo dňa 9.2.2017. Teda ide o spotrebiteľský spor.

V inom konaní Krajský súd v Prešove konštatoval, že vzhľadom na to, že tento spor má charakter sporu o náhradu škody, je miestne príslušný na konanie Okresný súd Svidník.

Pokiaľ sa týka pasívnej vecnej legitímácie, žalobca namietal tvrdenú delenú zodpovednosť za bezpečnosť spracovania osobných údajov medzi prevádzkovateľom a sprostredkovateľom. Poukázal na to, že ťažisko občianskoprávnej zodpovednosti za náhradu škody alebo akejkoľvek ujmy primárne dopadá na prevádzkovateľa. Podľa § 19 ods. 1 prvá veta zákona č. 122/2013 Z.z. za bezpečnosť osobných údajov zodpovedá iba prevádzkovateľ. Iná vec je povinnosťou sprostredkovateľa dodržiavať povinnosti ustanovené prevádzkovateľovi. Aj ust. § 3 ods. 3 zákona č. 122/2013 Z.z. jednoznačne odkazuje s nárokom, ktorý vznikol v súvislosti s porušením zákona č. 122/2013 Z.z. na právo na ochranu osobnosti podľa § 11 - 16 Občianskeho zákonníka.

Teda zákona č. 122/2013 Z.z. nerieši občianskoprávnu zodpovednosť za zásah do osobných práv dotknutých osôb, ale priamo na možnosť uplatňovania nároku odkazuje. Z objektívnych dopadov zodpovednosti pri ochrane osobnosti musí žalovaná niest' voči žalobcovi zodpovednosť aj za konanie osoby, ktorú si vybrala pre spracovanie dát svojich klientov. Akým spôsobom žalovaný archivoval osobné údaje žalobcu je významným porušením štandardných postupov archivácie, čo v rade ďalších príčinných súvislostí viedlo k bezpečnostnému incidentu a zásahu do osobnostných práv žalobcu.

Vo vzťahu k existencii zásahu do súkromia žalobcu a k výške nároku, žalobca v celom rozsahu poukazuje na správne právne závery prvoinštančného súdu. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobne analyzoval ujmu žalobcu, jej právnu podstatu a negatívne dopady na veľký počet dotknutých osôb. Vo vzťahu k výške prisúdenej náhrady žalobca uviedol, že si uplatňoval náhradu vo výške 5.000 eur. Právo na ochranu osobnosti je sudcovským právom, kedy súd podľa voľnej úvahy prihliada na jednotlivé vzťahy a argumenty prichádzajúce do úvahy a tieto hodnotí so zreteľom na špecifiká konkrétnej právnej veci. Žalobca akceptuje rozhodnutie súdu prvej inštancie, že považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia práve sumu 2.500 eur bez ohľadu na to, akým mechanizmom k tomu dospel. Žalobca sa stotožnil aj s názorom prvoinštančného súdu, že nižšia náhrada, ako bola rozhodnutá v inom konaní vo výške 110 eur, priznaná v právnej veci s rovnakým

a skutkovým právnym základom, preventívno-sankčnú funkciu nespĺňa a nemá požadovaný efektívny účinok.

Vo vzťahu k trovám konania žalobca uviedol, že s týmto rozhodnutím súhlasí, pretože výška náhrady trov konania závisí od priznaného nároku, ktorý je rozhodnutý na základe úvahy súdu. Teda z priznaného nároku sa určuje aj výška náhrady trov konania. Aplikácia ust. § 257 CSP je výnimočná a v danom prípade nie sú splnené podmienky pre aplikáciu tohto zákonného ustanovenia. Žiadal preto, aby odvolací súd v napadnutom rozsahu prvoinštančný rozsudok potvrdil a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

5. K vyjadreniu žalobcu zaujal písomné stanovisko žalovaný, ktorý argumentačne zotrval na všetkých výhradách uvedených v odvolaní a ktoré zopakoval.

6. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal odvolaním napadnuté výroky rozsudku prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch nie je správne.

7. Predmetom odvolacieho prieskumu je len vyhovujúci výrok, ktorým prvoinštančný súd priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.500 eur a výrok o trovách konania. Zamietavý výrok prvoinštančného rozhodnutia nie je podrobený odvolaciemu prieskumu.

8. Prvou a základnou námietkou, ktorú vzniesol žalovaný v odvolaní je námietka nedostatku miestnej príslušnosti Okresného súdu Svidník na konanie a rozhodovanie v prejednáwanej veci. Žalovaný vzniesol námietku nedostatku miestnej príslušnosti v prvom podaní, teda vo vyjadrení k žalobe, ktorý úkon jej prináležal. Námietka bola vznesená včas. Podstatu tejto námietky bola okolnosť, že predmetom uplatneného nároku je náhrada nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, teda nejde o spotrebiteľský spor, a na konanie je potom miestne príslušný Okresný súd Bratislava II. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že tento nárok má priamy pôvod v zmluve o pripojení, ktorú uzatvoril žalobca so žalovanou, má spotrebiteľský charakter, a preto je miestne príslušný Okresný súd Svidník.

Odvolací súd skúmal odvolacie dôvody žalovaného, ako aj argumentáciu prvoinštančného súdu, a dospel k záveru, že názor prvoinštančného súdu o jednoznačnom priamom následku uplatneného nároku, ktorý vyplýva zo zmluvy o pripojení, a teda že ide o spotrebiteľský spor nie je preukázaný.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že predmetom uplatneného nároku je nárok podľa § 3 ods. 3 zákona o ochrane osobných údajov, kde žalobca využíva právo na ochranu osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, pretože s jeho údajmi nebolo naložené v súlade s týmto zákonom.

Právo na ochranu osobnosti je nárokom, ktorý je upravený v Občianskom zákonníku, v rámci určovania miestnej príslušnosti sa na takéto konanie vzťahujú ustanovenia § 13 a nasledujúcich CSP.

V danom prípade prvoinštančný súd sa bližšie a správne námietkou miestnej príslušnosti nezaoberal, čím sa dopustil pochybenia, ktoré môže mať vplyv na zákonného sudcu, a tým by došlo k odňatiu veci ústavou garantovanému zákonnému sudcovi, s čím by boli porušené ústavné práva žalovaného.

Uplatnený nárok nie je ani nárokom na náhradu škody, nároky z ochrany osobnostných práv sú samostatné nároky, nemajú záväzkový charakter.

Pri posúdení uplatňovaného nároku prvoinštančný súd nesprávne aplikoval kauzalitu (príčinnú súvislosť) medzi bezpečnostným incidentom a nárokom na nemajetkovú ujmu podľa § 13 OZ. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že ak by nemal žalobca uzavretú zmluvu o pripojení, nedošlo by k neoprávnenému nakladaniu s osobnými údajmi žalobcu (pravidlo nevyhnutnej podmienky - *condicio sine qua non*). Aplikácia uvedenej metódy kauzálneho nexusu je vylúčená, pretože vedie k absurdným výsledkom.

Logická a štandardná je aplikácia tzv. teórie adekvátnej príčinnosti, kedy sa zisťuje ujma spôsobená faktickou príčinou, t.j. bezpečnostným incidentom, ktorý zapríčini objektívne predvídateľný následok (tvrdenú ujmu podľa § 13 OZ).

Uvedené právne posúdenie prvoinštančný súd nevykonal správne a preto samotné rozhodnutie prvoinštančného súdu o tom, že prejednávaný spor má spotrebiteľský charakter nie je správne. Nesprávny názor prvoinštančného súdu má zásadný vplyv pre ďalšie vedenie konania, pre uvedenie si zodpovednosti za výsledok konania, zodpovednosti za unesenie dôkazného bremena, a tak ako to namietala v odvolaní žalovaný, má vplyv aj na procesnú aktivitu súdu, preferovanie žalobcu aj v súvislosti s nevyrubením súdneho poplatku a na konečný výsledok sporu.

Prvoinštančný súd napriek rozsiahlosti dôvodov rozhodnutia otázku miestnej príslušnosti a charakteru predmetu sporu nevyhodnotil správne.

9. Námietka pasívnej legitímácie žalovaného nie je dôvodná, pretože prvoinštančný súd sa s touto námietkou vypořiadal riadne a správne, a v celom rozsahu odvolací súd v tomto rozsahu poukazuje na závery prvoinštančného súdu. Právny vzťah, ktorý vznikol, vznikol medzi žalobcom a žalovaným. Žalovaný zbieral o žalobcovi v dôsledku vzniku právneho vzťahu (zmluvy o pripojení) osobné údaje, s ktorými osobnými údajmi nenakladal správne. Nakladanie s osobnými údajmi žalobcu zveril spoločnosti ELSIG, s.r.o., so sídlom v Kežmarku, ktorý s osobnými údajmi nenakladal v súlade so zákonom o osobných údajoch, a preto došlo k bezpečnostnému incidentu v dôsledku ktorého si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v dôsledku ochrany osobnosti. Tento nárok je priamo smerovaný voči osobe, ktorá umožnila sprostredkovateľovi zbierať údaje a nezabezpečila kontrolu a spracovanie týchto údajov v súlade so zákonom.

10. Žalovaný namietal uplatnený nárok žalobcu čo do základu aj čo do výšky. Prvoinštančný súd nepovažoval ospravedlnenie za dostačujúce vzhľadom na význam chráneného záujmu a špecifická zásahu do práv žalobcu, a veľkého množstva ďalších dotknutých osôb.

Nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku ochrany osobnosti vzniká vtedy, ak morálna satisfakcia, ako rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv, nestačí.

V danom prípade vzhľadom na to, že dôkazné bremeno je na strane žalobcu a kontradiktórnosť konania, je povinnosťou žalobcu preukázať, že ospravedlnenie, ktoré mu malo byť zo strany žalovaného doručované, nepostačí na odstránenie všetkých nepriaznivých následkov, ktoré voči jeho osobe mal bezpečnostný incident, kedy jeho osobné údaje boli sprístupnené nepovolaným osobám. Je povinnosťou žalobcu preukázať, že má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a práve že má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v požadovanej výške, vzhľadom na to, že žalobca nepodal odvolanie, vo výške 2.500 eur.

Odvolací súd v danom prípade žiadnym spôsobom nespochybňuje závažnosť bezpečnostného incidentu, na druhej strane však pokiaľ žalobca si uplatňuje v dôsledku uvedeného bezpečnostného incidentu aj iné nároky, než mu žalovaný poskytol (ospravedlnenie), je potrebné, aby negatívny dopad tohto incidentu na svoju osobnosť preukázal.

11. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie o priznaní sumy 2.500 eur žiadnym spôsobom neodôvodnil. Z obsahu spisového materiálu, ale ani z rozhodnutia prvoinštančného súdu nie je možné zistiť žiadne skutkové okolnosti, ktoré by mali mať vplyv na úvahu súdu, ktorá nemôže byť bezbrehá a nepreskúmateľná v inštančnom postupe, kde stanovil práve sumu 2.500 eur. To, že v danej veci odvolací súd priznal v niektorých iných prípadoch sumu 110,- eur neznamená, že ak sa preukáže iné vážnejšie okolnosti nemôže byť žalobcovi priznaná aj iná (aj vyššia suma), avšak vzhľadom na to, že niet v rozhodnutí prvoinštančného súdu na tieto závery dostatok skutkových okolností a právny záver je nedostatočný, odvolací súd nemôže túto odvoláciu námietku opäť preskúmať pre nedostatok dôvodov. Odvolací súd dodáva, že pokiaľ nebude mať prvoinštančný súd vyriešenú otázku miestnej príslušnosti, a následne otázku premlčania uplatneného nároku, je otázka nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a otázka výšky nemajetkovej ujmy otázkou predčasnou.

12. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. a/, b/ CSP, zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Bude úlohou prvoinštančného súdu zaoberať sa uplatneným nárokom žalobcu v súlade s vyššie uvedenými dôvodmi opätovne. Prvoinštančný súd v prvom rade preskúma opätovne podmienky konania, následne preskúma, a až následne bude sa zaoberať vecou samou s tým, že prihliadne na predchádzajúce ospravedlnenie žalovanej žalobcovi, a posúdi, či toto ospravedlnenie nie je postačujúce. V prípade, pokiaľ zistí, že ospravedlnenie žalovanej na odstránenie utrpenia žalobcu je nedostatočné, prizná žalobcovi nemajetkovú ujmu, ktorú náležitým spôsobom skutkovo aj právne zdôvodní.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že obdobná záležitosť, ako prejednávaná vec bola riešená Rozsudkom Súdneho dvora zo dňa 04. mája 2023 vo veci C – 300/21, Samotné porušenie predpisu nestačí na priznanie uplatňovaného nároku. Ujma spôsobená dotknutej osobe musí dosahovať určitý stupeň závažnosti. Finančná náhrada sa priznáva pri dodržaní zásad ekvivalencie a efektivity a ďalších zásad.

14. V konečnom rozhodnutí o veci prvoinštančný súd v súlade s § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o náhrade trov konania.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.